

การพัฒนานวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลยุทธ์เดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 2

THE DEVELOPMENT OF AN INNOVATIVE SELF-STUDY
LESSON USING GALLERY WALK STRATEGY TO IMPROVE LEARNING
ACHIEVEMENT ON ROYAL WORDS
OF GRADE 7 STUDENTS.

¹รัชานาฏ วราฤทธิชัย, ²รุ่งอรุณ โรจนรัตน์ดำรง ไชยศรี

¹Ratchananat Wararittichai, ²Rungarun Rojruttanadumrong Chaisri

¹มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ประเทศไทย

¹Srinakharinwirot University, Thailand

¹Ratchananat.wararittichai@g.swu.ac.th, ²Rungarun@swu.ac.th

Received: June 26, 2024; **Revised:** July 28, 2024; **Accepted:** August 30, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนานวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลยุทธ์เดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลยุทธ์เดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ จำนวน 2 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้

¹ นักศึกษา สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ สถิติพื้นฐาน และการทดสอบค่า T – Test Independent และ T – Test Dependent ผลการวิจัยพบว่า 1) นวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.71/82.98 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

คำสำคัญ : นวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูป, กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, คำราชาศัพท์

Abstract

This research aims to 1) develop innovative self-study lesson to efficiently meet the 80/80 criteria, 2) compare the learning achievement of royal words of students before and after implementing innovative self-study lesson using the gallery walk strategy to improve learning achievement, and 3) compare the learning achievement of royal words terminology of students using innovative self-study lesson with the gallery walk strategy versus conventional teaching methods. This study is quasi-experimental research conducted with a sample group of grade 7 students from Triamudom Suksapattanakarn School, totaling 2 classrooms. Research tools include 1) lesson plans, 2) royal words achievement test. Statistical analysis employed basic statistics, Independent T-Test, and Dependent T-Test. The research findings reveal that 1) innovative self-study lesson have an efficacy rate of 81.71/82.98, exceeding the set criteria of 80/80, 2) the learning achievement of royal words terminology of grade 7 students after utilizing innovative self-study lesson with the gallery walk strategy is significantly higher than before at a statistical significance level of .05, and 3) the learning achievement of royal words terminology of students utilizing innovative self-study lesson with the gallery walk strategy is significantly

higher than the control group at a statistical significance level of .05. This study demonstrates that learning with innovative self-study lesson using the gallery walk strategy improves students' learning achievement.

Keywords: Innovative self-study lesson, The gallery walk strategy, Learning achievement, Royal words

บทนำ

ในปัจจุบันนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ อีกทั้งยังใช้คำราชาศัพท์ไม่ถูกต้อง เนื่องจากผู้เรียนมีพื้นฐานในการเรียนที่ผิด และวิธีการสอนของครู ซึ่งส่วนมากครูจะสอนเพียงให้นักเรียนท่องจำเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนขาดการฝึกฝนในการใช้และเรียนรู้ ส่งผลต่อความเข้าใจและการสื่อความหมายที่ถูกต้องชัดเจน เช่น นักเรียนที่ผู้วิจัยสอนเลือกใช้คำราชาศัพท์ไม่ได้หรือใช้得不ถูกต้อง รวมไปถึงไม่สามารถรับสารได้อย่างถูกต้องชัดเจน สิ่งที่สำคัญของภาษาไทยนั้น นอกจากการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ทั้งการอ่าน การเขียน และการฟัง การดูและการพูดแล้ว หลักการใช้ภาษาไทยก็ยังเป็นอีกสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งของการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้เรียนอาจมองข้ามเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องไกลตัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัวทิพย์ ชุกกลีน (2550) ที่กล่าวว่า การเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผู้เรียนรู้สึกว่าการราชาศัพท์เป็นเรื่องที่ยากและไม่ค่อยได้ใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้สอนจึงต้องมีการบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักการใช้ภาษาไทยด้วย

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า เรื่องการใช้คำราชาศัพท์ เป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนทำความเข้าใจได้ยากที่สุดและผู้สอนถ่ายทอดความรู้ได้ยากที่สุด คือ เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลในฐานะของบุคคลต่าง ๆ และจากเอกสารรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทยโดยเฉพาะในเรื่องการใช้คำราชาศัพท์ของผู้เรียนได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทย เรื่องคำราชาศัพท์ ผู้เรียนยังคงเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัวและไม่มีความจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวันของตน จึงทำให้การศึกษาและการนำไปใช้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรผู้สอนจึงต้องหาแนวทางการแก้ไขและวิธีการเพื่อให้ผู้เรียนนั้นได้รับความรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้

ผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชม แลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือ Gallery Walk เข้ามาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทย เรื่องคำราชาศัพท์ เนื่องจากนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับ ผู้เรียนด้วยตนเอง โดยเริ่มจากเนื้อหาสาระที่ง่ายไปสู่เนื้อหาที่ยากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ โดยมีครูคอยช่วยเหลือ และให้คำแนะนำ ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามลำดับและสามารถประเมินตนเอง ทำให้ทราบถึง พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้ จึงเหมาะกับการนำนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปมาเป็นตัวช่วย ที่ทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ที่มากยิ่งขึ้น ประกอบกับกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นกลวิธีที่ให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานของกลุ่มภายหลังจบบทเรียน เพื่อให้แต่ละกลุ่มมาชม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานแสดงความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน ซึ่งกลวิธีนี้จะช่วยฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ การตั้งคำถามการตอบคำถาม การสื่อสารและการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นกลวิธีที่ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนเองได้อีกด้วย หากมีความรู้ความเข้าใจที่ผิดจากความจริงหรือไม่ถูกต้อง ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ ร่วมกันกับเพื่อนได้โดยตรง สิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียน หลังจากตกตะกอนความรู้ทั้งหมดและนำมาใช้ผ่านกลวิธีนี้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น วิธีนี้จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการนำมาใช้หลังผู้เรียนผ่านการเรียนรู้มาแล้ว อีกทั้งผู้เรียน จะเกิดความสุขสนุกสนานในการทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนรู้เนื้อหาเรื่องคำราชาศัพท์ ที่นักเรียนมักคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว ไม่น่าสนใจและเป็นเรื่องยาก อีกทั้งการเรียนรู้เรื่องคำราชาศัพท์ จำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนและการใช้อย่างสม่ำเสมอ วิธีการดังกล่าวจึงมีส่วนอย่างมาก ในการแก้ปัญหาเหล่านั้น จึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยเลือกวิธีการข้างต้นมาพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียน เรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

บทความวิจัยนี้นำเสนอการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชม แลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันหรือไม่ และเปรียบเทียบกับวิธีการสอน แบบปกติ และนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่เรียนด้วยแผนการเรียนปกติจำนวน 12 ห้อง นักเรียนทั้งหมด 540 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยพิจารณาจากห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จากนั้นจับฉลากห้องเรียนเพื่อเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 42 คน ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 36 คน ได้รับการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบปกติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูป โดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่อง คำราชาศัพท์ จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 9 คาบ (รวมการสอบก่อนและหลังเรียน) มีค่าระดับความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 4.12 ซึ่งถือว่ามีความ

ความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก รวมทั้งปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2 นวัตกรรมการศึกษา บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำราชาศัพท์ มีค่าระดับความเหมาะสมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 3.97 ซึ่งถือว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก รวมทั้งปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาเรื่อง คำราชาศัพท์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญระหว่าง 0.67 – 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) เท่ากับ 0.40 – 0.71 และค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.30 – 0.55 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.84

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติและทดสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อสรุปการทดลอง โดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติอ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง คำราชาศัพท์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้ค่า T – Test Independent และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำราชาศัพท์ ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่า T – Test Dependent

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การหาคุณภาพของนวัตกรรมการศึกษา บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำราชาศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพด้านความเหมาะสมของนวัตกรรมการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำราชาศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผลการประเมินนวัตกรรมการศึกษา บทเรียนสำเร็จรูปเรื่องคำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าคุณภาพของนวัตกรรมการศึกษา บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำราชาศัพท์ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมี

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษา บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการตรวจสอบประสิทธิภาพของนวัตกรรมการศึกษา บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียน 42 คน

ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยในการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป	ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยในการทำแบบทดสอบหลังเรียน
81.71	82.98
ประสิทธิภาพของกระบวนการ = 81.71	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ = 82.98
$E_1 E_2 = 81.71/82.98$	

จากตารางที่ 1 พบว่า นวัตกรรมการศึกษา บทเรียนสำเร็จรูป เรื่อง คำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาพรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.71 และมีประสิทธิภาพผลลัพธ์เท่ากับ 82.98 แสดงว่าบทเรียนสำเร็จรูป มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ $81.71/82.98$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการวิเคราะห์ประเมินในส่วนนี้จะนำเสนอค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ตัวแปรตาม	กลุ่มทดลอง (N = 42)			
	T ₁		T ₂	
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	10.21	1.73	16.60	1.58

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่องคำราชาศัพท์ของกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 10.21 และ 16.60 ตามลำดับ อีกทั้งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 1.73 และ 1.58 ตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองแล้วพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ มีค่าเพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.39 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทดลองเมื่อจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ หลังเรียนสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน

3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติผลการวิเคราะห์ประเมินในส่วนนี้จะนำเสนอค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของกลุ่มทดลองซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกลุ่มควบคุมซึ่งใช้รูปแบบการสอนแบบปกติทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตัวแปรตาม	กลุ่มทดลอง (N = 42)				กลุ่มควบคุม (N = 36)			
	T ₁		T ₂		T ₁		T ₂	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	10.21	1.73	16.60	1.58	8.69	2.28	12.98	2.84

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 10.21 และ 16.60 ตามลำดับ อีกทั้งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 1.73 และ 1.58 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 8.69 และ 12.98 ตามลำดับ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเรียนและหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 2.28 และ 2.84 ตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้นเมื่อเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองแล้วพบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ มีค่าเพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.39 และเมื่อเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม มีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 4.29 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มทดลองเมื่อจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และกลุ่มควบคุมเมื่อจัดการเรียนรู้แบบปกติ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์หลังเรียนสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนเรียน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์เพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุม โดยคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมต่างกัน 2.1 แสดงว่ากลุ่มทดลองที่ใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์เพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนานวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1.นวัตกรรมการศึกษาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องคำราชาศัพท์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.71/82.98 หมายความว่าบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องคำราชาศัพท์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 5 เรื่อง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 81.71 และสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่องคำราชาศัพท์ หลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปเฉลี่ยร้อยละ 82.98 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปุนรดา แจ่มเสียง (2553) ซึ่งได้พัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.41/88.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิตยา ผูกเพชร (2551) ซึ่งได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ ตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า บทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ 92.00/92.40

การที่บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด อาจจะเนื่องมาจากเหตุผล ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้สร้างบทเรียนสำเร็จรูปเรื่องคำราชาศัพท์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียน โดยมีขั้นตอนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปอย่างเป็นระบบและมีหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปของ ชีระชัย ปุณณโชติ (2539) อีกทั้งผ่านการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาในการเรียนรู้และความสนใจของผู้เรียนแล้วนำมาวิเคราะห์ ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปและได้ผ่านการตรวจสอบและประเมินความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการนำไปทดลองเพื่อหาจุดบกพร่องและคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป แล้วพัฒนาแก้ไขก่อนที่จะนำไปทดลองจริง

1.2 บทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของตนเอง โดยการเรียนไปตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ นักเรียนสามารถตรวจสอบคำตอบได้ทันทีว่าสิ่งที่นักเรียนตอบนั้นถูกต้องหรือไม่ หากตอบผิดนักเรียนสามารถกลับไปศึกษาและทำความเข้าใจใหม่ได้อีกครั้งทันที ซึ่งเป็นไปตามที่บุญชม ศรีสะอาด (2546, น.77) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ดี ถ้ามีการแบ่งขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นขั้นตอนสั้น ๆ พอสมควรเพื่อให้เป็นพื้นฐานเสริมหรือเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้ขั้นต่อ ๆ ไป การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจึงมีการแบ่งเนื้อหาการเรียนออกเป็นตอน ๆ เป็นกรอบ ผู้เรียนจะค่อยเรียนรู้สะสมไปเรื่อย ๆ เมื่อเรียนรู้หลาย ๆ กรอบจนจบบทเรียนก็จะบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามต้องการ อีกทั้งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนได้รู้ผลของการกระทำของตนเองว่าสิ่งที่ทำไปนั้นถูกหรือผิด ถ้าผิดที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร จากหลักการดังกล่าวในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจึงมีการเฉลยคำตอบที่ถูกต้องให้ผู้เรียนทราบว่าที่ได้ตอบสนองไปนั้นถูกต้องหรือไม่ โดยเทียบกับคำตอบที่เฉลยไว้แล้ว

1.3 บทเรียนสำเร็จรูปได้สร้างตามหลักจิตวิทยาของนักจิตวิทยาหลายท่าน เช่น เอ็ดเวิร์ด ลี ธอร์นไดค์ ที่ได้เสนอกฎการเรียนรู้ที่สำคัญขึ้นมา 3 กฎ ได้แก่ 1. กฎแห่งผล (Law of Effect) เช่น การให้รางวัล หรือคำตอบที่ถูกต้อง เป็นต้น 2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การที่ผู้เรียนได้กระทำซ้ำ ๆ บ่อยครั้ง ได้มีโอกาสฝึกหัดในเรื่องที่เรียน จะช่วยให้การเรียนรู้เกิดขึ้น 3. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) เมื่อร่างกายพร้อมที่จะกระทำแล้วได้มีโอกาสได้กระทำ ย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้ และทฤษฎีของสกินเนอร์ ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้หลักการของธอร์นไดค์ โดยนำมาใช้เป็นหลักในบทเรียนสำเร็จรูป คือ ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) ผู้เรียนจะเกิดกำลังใจต้องการเรียนต่อ เมื่อได้รับการเสริมแรงในขั้นตอนที่เหมาะสม การเสริมแรงของบทเรียนสำเร็จรูปจะใช้การเฉลยคำตอบให้ผู้เรียน

ทราบทันที และพยายามหาวิธีการ เพื่อไม่ให้เกิดการตอบสนองที่ผิดพลาด โดยจัดเสนอความรู้ให้ต่อเนื่องที่ละขั้นตอนอย่างละเอียด ซึ่งเป็นไปตามคำกล่าวของกับ อัญชลี ธรรมะวิจิตร (2550) ที่กล่าวว่านวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปเกิดขึ้นจากแนวคิดทฤษฎีจิตวิทยา 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Edward L. Thorndike) และทฤษฎีของสกินเนอร์ (B.F Skinner)

2. ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องคำราชาศัพท์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน อีกทั้งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและเป็นขั้นตอน สามารถปฏิบัติตามได้อย่างสะดวก ดังที่ bowman, s. L. (2005) กล่าวว่า Gallery Walk เป็นหนึ่งในเทคนิคที่ได้รับการส่งเสริมเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งได้รับการเรียกชื่ออย่างมากมาย และมีหลายรูปแบบ

จากขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของผู้วิจัย ดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูปช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้เป็นอย่างดี โดยผ่านขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ในขณะเดียวกันการใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เข้ามาประกอบการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนและตรวจสอบความรู้ความเข้าใจหลังจากผ่านบทเรียนต่างๆ การใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนจัดระบบความคิด ถ่ายทอดความคิดออกมา ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำและเข้าใจในสิ่งที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น อีกทั้งกระบวนการกลุ่มจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน สอดคล้องกับคำกล่าวของ Francek, M. (2006 : 27) ที่กล่าวว่า Gallery Walk เป็นเทคนิคการอภิปรายที่ทำให้นักเรียนลุกจากเก้าอี้และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน เทคนิคนี้ยังปลูกฝังการฟังและทักษะการสร้างทีมข้อดีของวิธีนี้คือความยืดหยุ่น ซึ่งถือเป็นประโยชน์มากมายสำหรับนักเรียนและครู

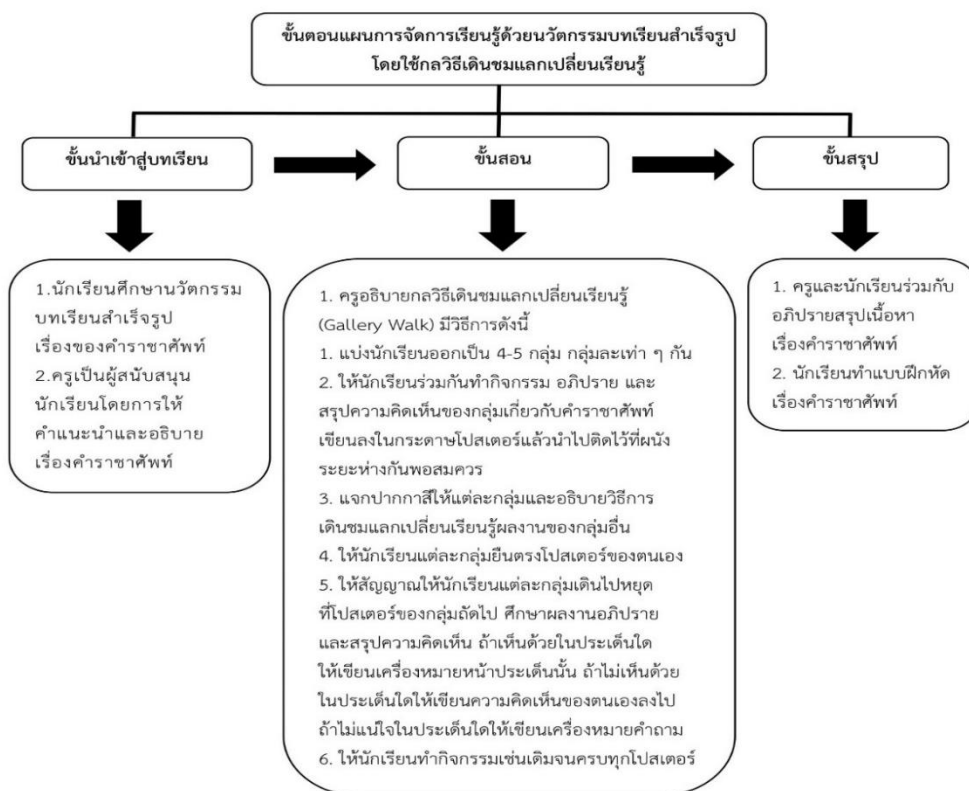
3. ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อาจมีสาเหตุมาจากการใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมการเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน ซึ่งสร้างความน่าสนใจและบรรยากาศที่ดีในการเรียนได้มากกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อีกทั้งบทเรียนสำเร็จรูปยังสามารถเรียนรู้ ทบทวนความเข้าใจ

ประเมินผลการเรียน และตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาได้ด้วยตนเองตามความสะดวกของผู้เรียน ซึ่งแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่มีข้อจำกัดในการเรียนรู้และศึกษาภายในห้องเรียนเท่านั้น อีกทั้งการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสามารถตอบสนองการเรียนรู้ที่แตกต่างกันระหว่างผู้เรียน โดยนักเรียนที่สามารถเรียนรู้ได้เร็วสามารถเรียนล่วงหน้าโดยไม่ต้องรอผู้เรียนที่เรียนรู้ช้า ในขณะที่ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ช้า สามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ โดยที่ไม่ต้องกังวลหรือรู้สึกกดดัน ทำให้ผู้เรียนทุกคนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ที่ต่างกันสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนรู้แบบปกติ

จากการอภิปรายผลการวิจัยที่น่าเสนอมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้เรื่องคำราชาศัพท์โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์หลังการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ดังนั้นบทเรียนสำเร็จรูปและกลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จึงเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่สามารถช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจ สร้างบรรยากาศในการเรียน และทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การศึกษากการพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องคำราชาศัพท์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ได้สรุปองค์ความรู้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นแผนภาพดังนี้

ภาพประกอบ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมบทเรียนสำเร็จรูปโดยใช้กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา ชัยรัตน์. (2554). กลวิธีเดินชมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Gallery Walk). สืบค้นจาก <http://teacherkanya.blogspot.com/2011/07/blog-post.html>
- กำชัย ทองหล่อ. (2554). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- กุศยา แสงเดช. (2552). บทเรียนสำเร็จรูป คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์. (2551). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชารอักขร.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2521). หลักการทฤษฎีเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา = Principles and theories in educational technology. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

- ทศนา แคมมณี. (2553). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. (2539). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป : เส้นทางสู่อาจารย์ 3. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา ผูกเพชร. (2551). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านตีความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสเวียร์ นนทบุรี. สารนิพนธ์ (กศ.ม. (การมัธยม)) -- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551. สืบค้นจาก http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Sec_Ed/Nittaya_P.pdf
- บัวทิพย์ ชุกกลิ่น. (2550). การพัฒนาแบบฝึกการใช้คำราชาศัพท์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาพัฒน์วดี เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ (กศ.ม. (การมัธยมศึกษา)) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปุนรดา แจ่มเสียง. (2553). การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจำปาหลวงวิทยาคม (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อัญชลี ธรรมะวิถีกุล. (2550). บทเรียนสำเร็จรูป เอกสารประกอบการประชุมจัดโดย สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ.